

DEKLARACIJA ZZS ZA IZHOD JAVNEGA ZDRAVSTVA V RS IZ KRIZE

Ekscesni dogodek, umor doktorja Martineza v Splošni bolnišnici Izola je dodatni povod za poglobljen razmislek in argumentiran dialog o našem javnem zdravstvu. Pomanjkanje časa za ustrezno strokovno in etično obravnavo bolnikov, nesprejemljivo dolge čakalne dobe za preglede, diagnostiko in zdravljenja naših bolnikov zdravnike in zobozdravnike ter druge zdravstvene strokovnjake prepogosto postavlja v položaj, ko bolnikom ne moremo zagotavljati, kar obljublamo v Hipokratovi prisegi in smo si sami zapisali v Kodeks medicinske etike in deontologije. Ustrezna zdravstvena politika mora zagotavljati pogoje, da je dostojanstvo bolnika, zdravnika, ali drugega zdravstvenega strokovnjaka, zagotovljeno.

Deli Hipokratove prisege, ki nas etično zavezujejo in členi Kodeksa medicinske etike in deontologije, ki si jih zdravniki in zobozdravniki predpisujemo sami, so povzeti v številnih členih zdravstvene zakonodaje, ki nam jo predpisujejo drugi odločevalci (Zakon o zdravniški službi, Zakon o pacientovih pravicah, Zakon o zdravstvenem varstvu in zavarovanju, Zakon o zdravstveni dejavnosti). Smo predstavniki reguliranega samostojnega poklica v zdravstvu. Vse naše aktivnosti so usmerjene v kakovost našega dela v interesu naših bolnikov. Dnevno opravljamo poklic, ki smo mu posvetili svoja življenja. Imamo znanje in izkušnje. Smo ključna in s svojimi sodelavci edina sprejemna točka za stiske, razočaranja in frustracije bolnikov. Hkrati smo in ostajamo njihovi zaupniki. Zato pri pripravi izhoda našega zdravstva iz krize pričakujemo uskladitev naše vloge pri odločanju z našo moralno-etično, strokovno, civilno-pravno in kazensko odgovornostjo. Pričakujemo, da je politika iskreno in aktivno zainteresirana za naše poglede in nasvete pri reformnih procesih. V svojih prizadevanjih smo predvsem odvetniki pravic pacientov.

Nobeden od zakonov, ki so trenutno v postopku priprave za obravnavo ali v obravnavi, ne odpravlja vzrokov za krizo v zdravstvu. Vsi pokazatelji kažejo, da je ključni problem našega javnega zdravstva finančna podhranjenost. Ob neustreznem upravljanju sistema javnega zdravstva se negativni učinki še povečujejo. Obenem vemo, da se Republika Slovenija uvršča med razvitejše države ter zaradi tega ni nobenega pravega razloga, da naši državljani ne bi bili deležni pravočasne in kakovostne zdravstvene oskrbe.

Slaba dostopnost do javnega zdravstva zaradi dolgih čakalnih dob povečuje potrebo državljanov po plačevanju zdravstvenih storitev, ki so jih kot zavarovanci že plačali, kar vodi v privatizacijo zdravstva v najslabšem pomenu besede. Občutek ogoljufanosti, ki ga ob tem občutijo bolniki, razdira nujno potrebno zaupanje med bolniki in zdravniki.

PREDLAGAMO:

Takojšnji ukrepi:

1. Ob že ugotovljenem in tudi s strani Ministrstva za zdravje argumentiranem pomanjkanju finančnih sredstev pozivamo Vlado Republike Slovenije, da v okviru pooblastil in odgovornosti, ki ji jih nalaga veljavna zakonodaja, preko svojih predstavnikov v Skupščini ZZS nemudoma predlaga dvig prispevne stopnje za zdravstvo, ki ga le-ta posreduje v potrditev v Državni zbor.
2. Hkrati naj se začnejo postopki za premestitev 5. odstavka 15. člena o najdaljših čakalnih dobah iz Zakona o pacientovih pravicah v Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, da se ZZS tako trajno zaveže k ustreznemu načrtovanju finančnih sredstev.
3. Na področjih, kjer ZZS financira realizacijo vseh programov (rak, srčno-žilne bolezni; Zakon o čezmejnem zdravstvenem varstvu/direktiva), naj se takoj začnejo izvajati ukrepi za povečanje dostopnosti do diagnostike in terapij v okviru izvajalcev zdravstvene službe (odgovornost/pooblastila/nadzor menedžmenta, oprema, vzpodbude zdravnikov in drugih zdravstvenih strokovnjakov, izvzem iz Zakona o javnih uslužbencih, Zakona o plačah javnih uslužbencev).
4. Pozivamo politike, da ne le z besedami, temveč tudi s konkretnimi dejanji stalno krepijo javno zdravstvo ter pravilno razumejo in razlagajo definicijo javnega zdravstva, ki pomeni prevladujoče javno financiranje/regulacijo izvajalcev javne zdravstvene službe – državnih/občinskih in zasebnih. To pomeni stalno vpeljevanje sistemskih vzpodbud za ohranjanje in razvoj državnega in zasebnega dela izvajalcev javne zdravstvene službe kot ukrep za izboljšanje dostopnosti do opreme in storitev.

Vzporedno in srednjeročno:

5. Reforme v obliki priprave nove zakonodaje po področjih, katerih prioriteta logično sledi problemom kot glavnim vzrokom za krizo javnega zdravstva.
  - 5.1. Financiranje javnega zdravstva – popolnoma nov Zakon o zdravstvenem zavarovanju.
  - 5.2. Upravljanje sistema javnega zdravstva – popolnoma nov Zakon o zdravstveni dejavnosti s poudarkom na kakovosti in bolnikovih pravicah.
  - 5.3. Javno zdravje – popolnoma nov Zakon o zdravstvenem varstvu.
  - 5.4. Zakon o zdravniški službi je ustrezno umeščen v zdravstveno zakonodajo, saj regulira samostojni zdravstveni poklic skladno z evropsko zakonodajo, ki med samostojne in s tem regulirane zdravstvene poklice poleg zdravnikov in zobozdravnikov šteje še farmacevte, medicinske sestre, fizioterapevte, delovne terapevte in babice. Tudi ti poklici potrebujejo ustrezno zakonodajo, še posebno glede prenašanja strokovnih pooblastil po nivojih med poklici.